

JÄMLIKHETSMOTION 14: LÄRA FÖR LIVET – Kulturpris för barn och unga

Växande ojämlikheter har fört upp frågan om jämlika levnadsvillkor på den politiska dagordningen. I den politiska debatten går associationerna primärt till inkomster och förmögenheter, men många andra aspekter av levnadsvillkoren spelar stor roll – hälsa, boende, utbildning, trygghet och tillit är sådana aspekter.

Sverige följer det allmänna mönstret av ökad ojämlikhet och har gjort så under tre-fyra decennier. Utvecklingen har i själva verket varit snabbare i Sverige än i flertalet OECD-länder. Riktningen mot ökad ojämlikhet är påtaglig också i Gävleborgs län.

Perioden från tidiga barnaår till vuxen ålder (kring tjugo år) kan sägas vara den viktigaste för en människas utveckling. Perioden sammanfattas lämpligtvis som *Lära för livet*, eftersom det är den primära uppgiften och målsättningen, för både den enskilde och för samhället. Personligheten utvecklas då i samspel med omgivningen. Kunskaper och social förmåga tillväxer, och den enskilde lär sig efter hand att orientera sig allt bättre och mer självständigt i tillvaron. Det förestående vuxenlivet ligger därefter öppet och möjligt att ta i besittning.

Skolan är mycket viktig för denna utveckling. Under omkring femton år är lärandet den dominerande sysslan i vardagen. Kognitiva och andra färdigheter utvecklas. Under de tidiga skedena är familjen vid sidan av skolan den dominerande och viktigaste miljön; successivt blir kamratgrupper och föreningsliv viktigare referenspunkter i utvecklingen mot den självständiga vuxna människan.

Grundläggande färdigheter som att kunna läsa, skriva och räkna är nödvändiga för vuxenlivet oavsett livsval och livsbana, men också kunskaper i samhällsorienterande ämnen behövs för att man ska kunna orientera sig i samhället. Kulturorienterade ämnen utvecklar andra sidor av personligheten. Med gymnastik, idrott och hälsokunskap grundläggs goda levnadsvanor med konsekvenser långt upp i vuxenlivet.

Det finns en viktig jämlikhetsaspekt i denna fas. Barn med olika familjebakgrund har olika förutsättningar att utvecklas som människor, och en av skolans centrala uppgifter blir att jämna ut dessa förutsättningar genom att garantera en hög lägstanivå på kunnandet och färdigheterna. På långre sikt är skolan det viktigaste instrumentet för att skapa ett jämlikt samhälle.

Andra utbildningsformer tillkommer som viktiga möjligheter för barn och ungdomar. Andra viktiga institutioner för bildning, kunskap, identitetsskapande och danande är kulturinstitutioner i både vid och snäv mening.

Kulturpris för barn och unga

Barns och ungas eget kulturskapande ska premieras och uppmärksammas. Kultur- och kompetensnämnden uppdras att under 2024 undersöka förutsättningarna för att instifta ett årligt kulturpris för barn och unga (7-17 år) i Gävleborgs län. Priset ska uppmärksamma barns och ungas eget skapande i relation till olika kulturformer. Målet är att uppmuntra ungas skapande samt bidra till att trygga återväxten av unga konst- och kulturutövare i en tid då konstnärlig frihet och yttrandefrihet är hotad.

Med stöd av ovanstående föreslår undertecknade följande:

1. Att Region Gävleborg instiftar ett kulturpris för barn och unga i Gävleborg enligt ovan beskrivning.

Gävle 2023-08-27

Eva Lindberg, Socialdemokraterna

Marie-Louise Dangardt, Socialdemokraterna

Daniel Johansson, Socialdemokraterna

Lena Åman, Socialdemokraterna

Kristoffer Hansson, Socialdemokraterna

Bente Sandström, Socialdemokraterna

Hans Hellström, Socialdemokraterna